

ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Εισαγωγή

Με την εμφάνιση των Η/Υ άρχισε και δημιουργία λογισμικού για διάφορες εφαρμογές είτε αυτές αφορούν σε παιχνίδια (ψυχαγωγία), είτε σε πρακτικές εφαρμογές (λογιστικά φύλλα, επεξεργαστές κειμένου κα) είτε σε εκπαιδευτικές εφαρμογές (παρουσίαση διδασκαλία και αξιολόγηση της επιδόσεως των μαθητών). Δημιουργήθηκε με τη χρήση των τελευταίων η έννοια του CALT ή CALL που σκοπό έχει την παροχή κινήτρου για μάθηση με τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας, χωρίς αυτή να γνωρίζει ιδιαίτερη άνθιση στον Ελληνικό εκπαιδευτικό χώρο. Μετά την εξέλιξη αυτή περνούμε στο Διαδίκτυο σαν εργαλείο στη διδασκαλία.

Η ιδέα της διαδικτύωσης των Η/Υ οδήγησε στη δημιουργία του διαδικτύου το οποίο στην αρχή εξυπηρετούσε στρατιωτικούς σκοπούς και αργότερα εργαστήρια και μετά ένωσε Πανεπιστημιακά Ιδρύματα για ταχύτερη μετάδοση πληροφοριών και γνώσεων. Με την συνεχή εξέλιξη η εφαρμογή αυτή πέρασε στον υπόλοιπο κόσμο και ταχύτατα διαδόθηκε και χρησιμοποιείται σήμερα για διαφορετικούς λόγους από τον κάθε χρήστη: συλλογή και ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων, ψυχαγωγία, επικοινωνία, αγορές και άλλα. Το διαδίκτυο είναι ένας απέραντος εικονικός κόσμος που σκοπό από φυσικού του έχει διπλή υπόσταση. Η μία υπόστασή του είναι η συνεχώς ανανεούμενη συγκέντρωση της γνώσης, σαν να είναι μία τεράστια βιβλιοθήκη στην οποία συνεχώς προστίθεται, αλλά και αποσύρεται γνωστικό και άλλο υλικό με θαυμαστή ταχύτητα. Το υλικό αυτό προέρχεται από πολυποίκιλες πηγές, πράγμα που άλλοτε καταξιώνεται για την εγκυρότητά του και άλλοτε όχι, ανάλογα με την πηγή από όπου προέρχεται. Η άλλη υπόσταση του διαδικτύου είναι αυτή της επικοινωνίας. Όροι όπως chat, email, newsgroups, usenet κα παραπέμπουν στην ανταλλαγή πληροφοριών και της επικοινωνίας ανάμεσα στα άτομα τα οποία χρησιμοποιούν αυτές τις ψηφιακές ευκολίες.

Αν ρίξουμε μια ματιά γύρω μας, θα δούμε τη νεολαία κυρίως να χρησιμοποιεί τα κινητά τηλέφωνα για επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών. Δε μας παραξενεύει πια που τους βλέπουμε να περπατούν στο δρόμο με σκυφτό το κεφάλι, ενώ ταυτόχρονα πληκτρολογούν μηνύματα προς αλλήλους. Φανταστείτε ότι το διαδίκτυο είναι πάρα πολλά τηλέφωνα συνδεδεμένα μεταξύ τους και είναι το μέσον για ανταλλαγή πληροφοριών και επικοινωνίας.

Λόγοι χρήσης του διαδικτύου στη σχολική τάξη

Οι ιστοσελίδες που καθημερινά και με μεγάλη ταχύτητα «ανεβαίνουν» στο διαδίκτυο είναι σε πολύ μεγάλο ποσοστό γραμμένες στα Αγγλικά. Ο καθηγητής των ξένων γλωσσών, ιδιαίτερα της Αγγλικής, δεν μπορεί να μένει αδιάφορος, έχοντας υπόψη το παραπάνω γεγονός. Οι σελίδες αυτές αποτελούν για τον καθηγητή αλλά και το μαθητή τον προορισμό σε ένα κόσμο εξερεύνησης, αποκόμισης γνώσης, ψυχαγωγίας και επικοινωνίας. Το όχημα για να γίνει αυτό είναι η Αγγλική γλώσσα. Είναι λοιπόν μία πρόκληση, ιδιαίτερα για τον καθηγητή, αφού βλέπει ότι οι μαθητές του είναι εξοικειωμένοι πολύ περισσότερο απ' ό,τι ο ίδιος με το χώρο αυτό, το να μπορέσει να ανταποκριθεί στο θαυμαστό(;) καινούργιο τρόπο με τον οποίο καλείται να εμπλουτίσει τη διδασκαλία του. Πρέπει εδώ να παραδεχτούμε ότι υπάρχει μία τεchnοφοβία στους εκπαιδευτικούς που πηγάζει από την έλλειψη επιμόρφωσής τους στις καινούργιες τεχνολογίες αλλά και από την ανεπαρκή ενασχόλησή του με αυτές.

Αναπτύχθηκαν λοιπόν, ιστοσελίδες ειδικά για την εκμάθηση και εξάσκηση των Αγγλικών με τη μορφή κουίζ (γραμματικής, λεξιλογίου κ.α.), εφαρμογής και εξάσκησης της γραμματικής. Δημιουργήθηκαν δικτυακοί τόποι ειδικά για παιδιά με διάφορες δραστηριότητες κατάλληλες για αυτά. Σελίδες με θέματα πολιτιστικά, για τις διάφορες γιορτές καθώς και σελίδες που προωθούν τη συνεργασία των μαθητών απ' όλα τα μέρη της γης είτε μέσω email, είτε με chat. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αρκετά γνωστή η ιστοσελίδα myEurope στην οποία είναι αναρτημένες εργασίες μαθητών από διάφορα Ελληνικά σχολεία.

Για ποιους όμως λόγους πρέπει ο καθηγητής των ξένων γλωσσών και ιδιαίτερα της Αγγλικής να χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο στη διδασκαλία; Οι λόγοι είναι πολλοί και ενδιαφέροντες και αν λάβουμε υπόψη μας τη βιβλιογραφία, που σιγά – σιγά γίνεται πυκνότερη στο θέμα, μπορούμε να πούμε ότι οι λόγοι είναι και ικανοί αλλά και πειστικοί για να το κάνει. Η έρευνα αλλά και η πρακτική εφαρμογή της δείχνουν ότι αν αυτό γίνει με την κατάλληλη μεθοδολογία, επιτυγχάνεται σε μεγάλο βαθμό η βιωματική μάθηση, η παροχή κινήτρων στους μαθητές, η ενίσχυση και η βελτίωση της απόδοσής τους. Επίσης δίνεται η ευκαιρία για χρήση και μελέτη αυθεντικού υλικού, για μεγαλύτερη διαδραστικότητα, εξατομίκευση στη μάθηση, απαγκίστρωση των μαθητών από μία και μόνο πηγή μάθησης, συνήθως το ένα και μοναδικό σχολικό βιβλίο και επίτευξη μιας σφαιρικότερης αντίληψης του γνωστικού αντικειμένου.

Η βιωματική μάθηση (experiential learning) καθίσταται δυνατή από το γεγονός ότι υπάρχει τεράστιος όγκος πληροφοριών που είναι διαθέσιμος στον καθένα, ανά πάσα στιγμή. Αυτό για το μαθητή, όπως και για τον καθηγητή, σημαίνει ότι πρέπει να ψάξουν ώστε να βρουν αυτό που χρειάζονται, αποκομίζοντας άμεση εμπειρία σχετικά με τον εντοπισμό των επιθυμητών πληροφοριών. Ο όγκος λοιπόν των πληροφοριών προωθεί, αλλά και προϋποθέτει την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, επειδή πολλοί από τους ιστότοπους περιέχουν στοιχεία τα οποία μπορεί να είναι άχρηστα ή όχι έγκυρα ή άσχετα τη δεδομένη στιγμή σε σχέση με το στόχο της έρευνας την οποία πραγματοποιεί ο χρήστης. Ο χρήστης λοιπόν, αναγκάζεται να ορίσει κριτήρια σύμφωνα με τα οποία απορρίπτει ή αποδέχεται τις πληροφορίες και αυτό ελπίζω ότι οδηγεί στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, αφού αποφασίζει ο ίδιος τι είναι χρήσιμο και τι άχρηστο. Επιπλέον η παροχή των πληροφοριών δεν είναι γραμμική, με την έννοια ότι πρέπει να τελειώσει την ανάγνωση ή τη χρήση της σελίδας και μετά να επισκεφθεί την επόμενη, αλλά με τη χρήση των υπερκειμένων που συνήθως ενσωματώνονται στις ιστοσελίδες μπορεί να συνδεθεί με άλλες που περιέχουν υλικό σχετικό με το θέμα που ψάχνει. Πολλές ιστοσελίδες με «βαρύ» περιβάλλον γραφικών παρέχουν τη δυνατότητα πολυμεσικών εφαρμογών και παρουσιάσεων που προκαλούν μεν κάποια δυσκολία στο «κατέβασμα», αλλά έχουν τη δυνατότητα να δώσουν στο χρήστη βίντεο, εικόνα, ήχο παρέχοντας αλληλεπιδραστική επικοινωνία. Αυτό, πιστεύω πως είναι μία εμπειρία «από πρώτο χέρι», άμεση και γιατί όχι επωφελής.

Η χρήση του διαδικτύου ως επιπλέον κίνητρο για το κέντρισμα του ενδιαφέροντος του μαθητή για περαιτέρω έρευνα ενός θέματος ή εξάσκησης στη γλώσσα μέσω διαδικτυακών παιχνιδιών στρατηγικής, στα οποία πρέπει να κατανοήσει τις οδηγίες που παρουσιάζονται στην ξένη γλώσσα είναι ένα επιπρόσθετο κίνητρο που συνηγορεί στη χρήση του. Μην ξεχνάμε ότι ο υπολογιστής είναι συσχετισμένος με τα παιχνίδια και την ψυχαγωγία τουλάχιστον για την ηλικιακή ομάδα των μαθητών. Ένα άλλο στοιχείο που κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών είναι η ποικιλία των δραστηριοτήτων που προσφέρονται και δημιουργούν στους μαθητές την αίσθηση της δυναμικής μάθησης και όχι της στατικής και «ρουτινιαρικής».

Με τη χρήση της μάθησης μέσω του διαδικτύου (web based learning), οι μαθητές καθίστανται ικανοί χρήστες του τεχνολογικού αλφαριθμητισμού, άρα πολίτες του κόσμου. Η εμπλοκή τους σε διαδικτυακά προγράμματα (web based projects)

καλλιεργεί την αυτοπεποίθησή τους και φυσικά επιδρά θετικά στην ιδέα που σχηματίζουν για την ξένη γλώσσα. Τη βλέπουν σαν πραγματικό εργαλείο επικοινωνίας που ξεπερνά τα στενά όρια της τάξης και τους πείθουν ότι πρέπει να καλλιεργήσουν και να αναπτύξουν τις δεξιότητες για επικοινωνία, διαπραγμάτευση και γλωσσική επιδεξιότητα, τα «περίφημα» life skills. Τα παραπάνω σίγουρα ενισχύουν και βελτιώνουν την απόδοση των μαθητών, δημιουργώντας ένα ενδιαφέρον για την εκμάθηση των ξένων γλωσσών.

Η μεγάλη ποικιλία των διαθέσιμων κειμένων είτε αυτά προέρχονται από δικτυακού τύπου εφημερίδων και περιοδικών, είτε από αποσπάσματα βιβλίων είτε από άλλες πηγές συνιστούν αυθεντικό υλικό το οποίο δύσκολα περνά στη σχολική τάξη. Η χρησιμότητα του αυθεντικού υλικού είναι προφανής και δεν θα επιχειρηματολογήσω γι' αυτήν. Ο μαθητής όπως και ο καθηγητής της ξένης γλώσσας μπορεί να έχει μέσω του διαδικτύου πρόσβαση σε αυτό 24 ώρες το 24ωρο, είτε από το σχολείο είτε από το σπίτι του, έναντι μικρού κόστους σε σχέση με το κόστος της αγοράς π.χ. μιας εφημερίδας.

Η εξατομίκευση της μελέτης και της πρόσβασης στη γνώση δείχνει να επιτυγχάνεται αποτελεσματικότερα. Ο απρόθυμος ή και συνεσταλμένος μαθητής επωφελείται από την εξατομίκευση των εργασιών που ανατίθενται από τον διδάσκοντα, δουλεύοντας με το δικό του ρυθμό για να ανταποκριθεί στην πραγματοποίηση της δραστηριότητας. Ο εξαιρετικός μαθητής μπορεί και αυτός να εργαστεί με τον δικό του ρυθμό, χωρίς να νιώσει ότι εμποδίζει τους συμμαθητές του με τη δική του γρήγορη ανταπόκριση στην ολοκλήρωση των εργασιών. Έτσι αποφεύγουμε την ανάσχεση των άλλων μαθητών που βλέπουν ότι, αφού βρέθηκε η λύση, δεν υπάρχει λόγος να συνεχίσουν την προσπάθειά τους.

Η διδασκαλία με τη χρήση του διαδικτύου δεν καταργεί την παραδοσιακή διδασκαλία στη σχολική τάξη αλλά τη συμπληρώνει. Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν ποικίλες και ενδιαφέρουσες πηγές απ' όπου μπορούν να αντλήσουν πληροφορίες και γνώσεις. Αντλώντας τη γνώση από διαφορετικές πηγές κατορθώνουν να τη συνδυάσουν και να δούνε σφαιρικά, ολιστικά και να αντιληφθούν ότι ζούνε σε ένα πλανητικό χωριό, όπου μιλιούνται διαφορετικές γλώσσες και οι κάτοικοί του έχουν διαφορετικούς πολιτισμούς όμως και κοινές επιδιώξεις και φροντίδες.

Μεθοδολογία

Ο τρόπος διδασκαλίας για να επιτευχθούν τα παραπάνω ακολουθεί μία ορισμένη λογική και μία διαδικασία που δεν διαφέρει σημαντικά από αυτή που ακολουθούμε στη διδασκαλία με τη χρήση του βίντεο ή τη διδασκαλία με τη χρήση λογισμικού (CALL ή CALT). Ο σχεδιασμός του μαθήματος πρέπει να έχει σαν πρωταρχικό στόχο τη κάλυψη των πραγματικών εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών και να μην περάσει σ' αυτούς η ιδέα ότι μπορεί να είναι η ώρα του παιδιού. Έτσι κι αλλιώς οι υπολογιστές δεν τα καταφέρνουν να είναι καλοί δάσκαλοι από μόνοι τους. Οι καθηγητές και οι μαθητές είναι αυτοί που τους χρησιμοποιούν με πετυχημένο ή όχι τρόπο. Το ίδιο συμβαίνει και με ένα σχολικό βιβλίο. Απλώς οι υπολογιστές σαν μέσο διδασκαλίας μας παρέχουν δυνατότητες που άλλα μέσα δεν μπορούν να μας παρέχουν με τέτοιο συνδυαστικό τρόπο.

Μπορούμε με τους Η/Υ να διεκπεραιώσουμε δραστηριότητες τέτοιες που με άλλα μέσα δεν μπορούμε, π.χ. να μας ανατροφοδοτήσουν με πληροφορίες σε κάποιες συγκεκριμένες δραστηριότητες. Να συνθέσουμε ένα κομμάτι γραπτού κειμένου, να το σώσουμε και να το αποθηκεύσουμε για να το επεξεργαστούμε ακόμα περισσότερο σε κάποιο βολικό για μας χρόνο.

Το πρώτο πράγμα που έχουμε στο μυαλό μας, όταν σχεδιάζουμε ένα τέτοιο μάθημα, είναι οι ανάγκες των μαθητών μας. Πρέπει να τεθούν ξεκάθαρα οι στόχοι πριν ξεκινήσουμε τη διδακτική διαδικασία. Καλό είναι να σπάσουμε το μάθημα σε στάδια. Αυτά τα σχεδιάζουμε με τέτοιο τρόπο, ώστε οι δραστηριότητες που επιδιώκουμε να πραγματοποιήσουν οι μαθητές να συντηρούν το ενδιαφέρον τους και να τους οδηγούν ώστε να πετυχαίνουν όσο το δυνατόν υψηλότερη απόδοση σ' αυτές.

Ενδεικτικά, η διδασκαλία προτείνεται να γίνει σε τρία στάδια:

- Δραστηριότητες πριν τη χρήση του διαδικτύου
- Δραστηριότητες με τη χρήση του διαδικτύου
- Δραστηριότητες μετά τη χρήση του διαδικτύου

Δραστηριότητες πριν τη χρήση του διαδικτύου

Οι δραστηριότητες αυτές στόχο έχουν να προετοιμάσουν αλλά και να προϊδεάσουν τους μαθητές με όσα πρόκειται να ασχοληθούν. Ο προϊδεασμός επιτυγχάνεται συνήθως με το να θέσουμε στους μαθητές ερωτήσεις (pre – questions) που σκοπό έχουν να αντλήσουμε πληροφορίες και απαντήσεις οι οποίες έχουν σχέση με το υπό παρουσίαση θέμα. Έτσι επιτυγχάνουμε να τους δώσουμε μία ιδέα για το

θέμα και ταυτόχρονα να πάρουν κάποιες πληροφορίες μαθητές που ίσως δεν έχουν γνώση του θέματος, από τους ίδιους τους συμμαθητές τους (peer to peer teaching). Το επόμενο βήμα είναι να διδάξουμε το λεξιλόγιο που, κατά την κρίση μας θα χρειαστεί ώστε να μπορέσουν οι μαθητές να ανταποκριθούν στο γλωσσικό μέρος των δραστηριοτήτων που θα ακολουθήσουν (pre- teach vocabulary). Η επόμενη κίνησή μας είναι να περιγράψουμε κάποιες καταστάσεις (situations) στις οποίες θα προσκαλέσουμε τους μαθητές να λάβουν ενεργό μέρος (simulation) για να τις αντιμετωπίσουν, με στόχο να παραγάγουν τις κατάλληλες γλωσσικές δομές ώστε να ανταποκριθούν στη λειτουργία του ρόλου που τους ανατίθεται. Μία πολύ καλή δραστηριότητα προϊδεασμού είναι η ιδεοθύελλα (brainstorming) σκοπός της οποίας είναι να αντλήσουμε λεξιλόγιο, γλωσσικές δομές ή και γνώσεις σε σχέση με το θέμα το οποίο θα δουλέψουμε με τους μαθητές.

Δραστηριότητες με τη χρήση του διαδικτύου

Για το στάδιο αυτό έχουμε προετοιμάσει κάποιες δραστηριότητες τις οποίες δίνουμε σταδιακά στους μαθητές για να τις πραγματοποιήσουμε. Σε όλα τα στάδια της ενότητας αυτής εξηγούμε με σαφήνεια τι ακριβώς ζητούμε να κάνουν, ώστε να συμμετέχουν όλοι οι μαθητές και να μην απογοητευθούν κάποιοι μαθητές σε περίπτωση που δεν έχουν επαρκώς καταλάβει το τι ζητούμε. Πράγμα το οποίο βέβαια κάνουμε και σε κάθε άλλη διδασκαλία μας στη σχολική τάξη. Δίνουμε στους μαθητές τη διεύθυνση του δικτυακού τόπου τον οποίο θα επισκεφθούν και από τον οποίο πρόκειται να συλλέξουν στοιχεία για να τα χρησιμοποιήσουν στις δραστηριότητες που έχουμε σχεδιάσει. Πιθανόν οι μαθητές να συναντήσουν δυσκολίες με λέξεις που τους είναι άγνωστες, οπότε δίνουμε εμείς τη σημασία τους, ή τους καθοδηγούμε να ανατρέξουν σε online λεξικά για να δούνε τη σημασία των λέξεων. Στο στάδιο αυτό μπορούμε να επιλέξουμε διάφορες δραστηριότητες στις οποίες συνήθως εμπλέκονται ζεύγη ή ομάδες μαθητών εξαιτίας της αναντιστοιχίας του αριθμού των μαθητών με τον αριθμό των υπολογιστών στο εργαστήριο. Αυτό όμως έχει και τη θετική του πλευρά γιατί η εργασία σε ζευγάρι ή ομάδες προάγει την συνεργατική μάθηση με όλα τα ευεργετικά της αποτελέσματα. Μπορούμε να ζητήσουμε να συνθέσουν μία παράγραφο με βάση τον δικτυακό τόπο της επίσκεψης ή να παίξουν ρόλους με βάση κάποια κατάσταση (situation) που έχουμε σχεδιάσει. Μπορεί να γίνει μία ανακοίνωση επιτόπου σε σχέση με το αντικείμενο της επίσκεψης στον δικτυακό τόπο. Καλό είναι οι επισκέψεις στους δικτυακούς τόπους να γίνονται με στόχο ή στόχους τους οποίους έχουμε από πριν σχεδιάσει.

Εάν θέλουμε να κάνουμε π.χ. εξάσκηση στη γραμματική ή στην επανάληψη λεξιλογίου ή ιδιωματικών εκφράσεων τα πράγματα είναι πιο απλά επειδή υπάρχουν στο διαδίκτυο πολλοί τόποι που προσφέρουν έτοιμα κουίζ, και με το τέλος της δραστηριότητας παρέχουν και την απαραίτητη ανατροφοδότηση ή και βοήθεια σε κάποια στάδια της εξέτασης. Η χρήση της γλώσσας java, με την οποία είναι φτιαγμένα τα κουίζ αυτά, βοηθάει πολύ στην πραγματοποίηση των προαναφερθέντων.

Εκτός από την επίσκεψη σε δικτυακούς τόπους μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε το email προκειμένου τα παιδιά να έχουν γραπτή επικοινωνία με μαθητές άλλου σχολείου κάποιας άλλης χώρας. Η πρακτική αυτή είναι κοινός τόπος στα περισσότερα σχολεία τα οποία πραγματοποιούν ανταλλαγές με σχολεία ιδιαίτερα άλλων χωρών ή εμπλέκονται σε προγράμματα μέσω του διαδικτύου. Προάγεται με το email η ανταλλαγή πληροφοριών, η γνωριμία των μαθητών με άλλες κουλτούρες, άλλους τρόπους ζωής και διευκολύνεται η κατανόηση και αποδοχή της διαφορετικότητας.

Δραστηριότητες μετά τη χρήση του διαδικτύου

Καλό είναι να διατίθεται χρόνος και δραστηριότητες μετά το πέρας του δεύτερου σταδίου ώστε να δίνεται η δυνατότητα της ανακεφαλαίωσης και της εμπέδωσης των όσων προηγήθηκαν. Ο καθηγητής είτε κάνει επανάληψη του λεξιλογίου με διαφάνειες που έχει ήδη ετοιμάσει, είτε ζητά από τους μαθητές να χρησιμοποιήσουν το λεξιλόγιο σε προτάσεις. Μπορεί επίσης να δώσει στους μαθητές μία παράγραφο που αποτελεί περίληψη κάποιου κομματιού του δικτυακού τόπου που επισκέφθηκαν οι μαθητές, στην οποία παράγραφο οι προτάσεις είναι με λάθος σειρά και ζητά από τους μαθητές να αποκαταστήσουν τη νοηματική ακολουθία.

Σαν κατ'οίκον εργασία μπορεί να αναθέσει διάφορες δραστηριότητες όπως, το γράψιμο ενός γράμματος σε κάποιον φίλο τους στο οποίο αναφέρουν την επίσκεψη στον δικτυακό τόπο και το τι τους άρεσε ή δεν τους άρεσε.

Για να είναι πληρέστερη η διδασκαλία με τη χρήση του διαδικτύου συνιστάται στον καθηγητή να εκπονήσει και να μοιράσει τους μαθητές ένα φύλλο εργασίας στο οποίο περιέχονται οι δραστηριότητες που έχει προγραμματίσει για το συγκεκριμένο μάθημα.

Επίλογος

Είναι αλήθεια ότι και οι μαθητές αλλά και οι καθηγητές πρέπει να προσαρμοστούν στο είδος αυτό της διδασκαλίας. Δεν αναμένουμε να είμαστε

επιτυχείς από το πρώτο κιόλας μάθημα. Πρέπει να δώσουμε χρόνο και τις δύο πλευρές να συνηθίσουν στην «ρουτίνα» που προϋποθέτει η διδασκαλία αυτή. Από τους καθηγητές αναμένεται να αφιερώσουν χρόνο για την εξοικείωσή τους για την πορεία της διδασκαλίας αυτής. Πρέπει να έχουν επισκεφθεί νωρίτερα τους δικτυακούς τόπους για να βεβαιωθούν ότι δεν κρύβουν κινδύνους για τους μαθητές, να διαπιστώσουν τη συμβατότητα του περιεχομένου με το επίπεδο των μαθητών καθώς και αν πληρούν τους στόχους του μαθήματος. Η συχνότητα της χρήσης του διαδικτύου στη διδασκαλία είναι ένα θέμα που συζητείται. Η πρακτική που συνήθως ακολουθούν οι διδάσκοντες είναι ότι το χρησιμοποιούν όποτε υπάρχει ανάγκη. Είτε γιατί έχουν διαπιστώσει ότι είναι ελκυστικό στην παρουσίαση ενός καινούργιου θέματος, είτε όταν θέλουν να κάνουν επανάληψη σε κάποια ενότητα, είτε όταν θέλουν να κάνουν εμπέδωση, ή και όταν απλώς θέλουν να μειώσουν την ένταση της καθημερινής διδασκαλίας. Η επιλογή είναι αυτή που απορρέει από το « Μέτρον άριστον».

Η χρήση του διαδικτύου στη διδασκαλία δεν είναι πανάκεια, ούτε θα υποκαταστήσει την κλασική σχολική τάξη. Ο δάσκαλος δεν είναι δυνατόν να αντικατασταθεί από τον υπολογιστή, Ο υπολογιστής είναι ένα εργαλείο, ένα εποπτικό μέσο σαν όλα τα άλλα εποπτικά μέσα που ήδη χρησιμοποιούμε στην τάξη.

Το διαδίκτυο είναι μία πρόκληση. Η επιμόρφωση των διδασκόντων είναι ακόμα στην αρχή της. Ωστόσο η βιβλιογραφία αρχίζει και εμπλουτίζεται. Οι διδάσκοντες που τολμούν να δοκιμάσουν την καινούργια αυτή προσέγγιση στη διδασκαλία τους πληθαίνουν. Αρκεί μία επίσκεψη στον δικτυακό χώρο www.e-yliko.gr για να μας δώσει ιδέες, σενάρια και βοήθεια ώστε να το δοκιμάσουμε και εμείς.

Βιβλιογραφία

Αξιοποίηση του Internet και των Εφαρμογών του για τη Διδασκαλία και Εκμάθηση Ξένων Γλωσσών
Λίνος Βίγκλας, Καθηγητής Αγγλικών – Επιμορφωτής ΤΠΕ
<http://users.att.sch.gr/kviqklas/>

CALL, D. Hardisty & S. Windeatt Oxford University Press 1989

The Internet and the Language Classroom, G. Dudeney Cambridge University Press 2000

Internet English, C. Gitsaki & R.P. Taylor Oxford University Press, 2000

Νέες Τεχνολογίες Και Παλαιοί Φόβοι στο Σχολικό Σύστημα, Κ. Διαμαντάκη, Μ Ντάβου, Γ. Πανούσης. Εκδόσεις Παπαζήση 2001

Ανοιχτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Το εκπαιδευτικό υλικό και οι νέες τεχνολογίες. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο τόμος Γ, 1998

Τερέζα Γιακουμάτου, Σοφία Νικολαΐδου: Διαδίκτυο και Διδασκαλία , Κέδρος 2001